

واقعیت‌هایی در زمینه تجارت الکترونیکی

مقدمه:
در حال حاضر تجارت الکترونیکی باعث داغ مجامع تجاری است. اکثر تجار کوشش می‌کنند تا تمام اطلاعات جدید را در مورد تجارت الکترونیکی به دست آورند. استفاده از تجارت الکترونیکی هنوز در اغلب موارد یک ریسک است. اما ثابت شده که استانداردهای موجود به طرز تجارت الکترونیکی را پشتیبانی می‌کنند. تصمیم‌گیری در مورد استفاده یا عدم استفاده از تجارت الکترونیکی به بررسی و درک تجارت الکترونیکی برمی‌گردد.
برای درک بهتر مفاهیم تجارت الکترونیکی در ذیل چند مورد از اطلاعات مربوط به تجارت الکترونیکی را توضیح می‌دهیم.

تجارت الکترونیکی چیست؟

اصطلاح تجارت الکترونیکی^۱ با استفاده مکرر در رسانه‌های مختلف رواج پیدا کرد و به ندرت اتفاق می‌افتد که به‌طور کامل تعریف شود. در سال‌های قبل بیشتر توجه و تجزیه و تحلیل در مورد تجارت اینترنتی به‌کار رفته است. در یک تعریف ساده می‌توان گفت که تجارت الکترونیکی، به‌کارگیری مجموعه کاملی از نرم‌افزارها، سخت‌افزارها، خطوط مخابراتی و استانداردهای تبادل اطلاعات است که مجموعه اینها، امکان تجارت و خرید و فروش را به صورت الکترونیکی و از طریق شبکه‌های رایانه‌ای فراهم می‌نماید.
امروزه تجارت الکترونیکی به دو صورت مورد استفاده قرار می‌گیرد:
۱- معاملات بین بنگاه‌ها به صورت

کاملاً اتوماتیک (Business-to-Business)

۲- معاملات الکترونیکی بین خریدار و فروشنده به‌طور مستقیم (Business-to-Customer)

در ذیل در مورد انواع مختلف تجارت الکترونیکی که امروزه رایج می‌باشد، توضیحاتی ارائه شده است.

انتقال وجوه به صورت الکترونیکی (بانکداری الکترونیکی)^۳

انتقال وجوه به صورت الکترونیکی یعنی انتقال کامل وجوه از یک سطح دسترسی^۴ به سطح دسترسی دیگر بدون هیچ واسطه یا مداخله‌کننده‌ای.

این کار شامل:

- درخواستی برای انتقال؛

- به‌دهکار کردن موجودی از

موجودی منع؛

- ایجاد دسترسی خاص جهت ثبت توافقات، برای اطمینان از صحت و تسهیل در تصحیح خطاها.
در ابتدا در بانکداری الکترونیکی مشتریان می‌توانستند به حساب‌های خود دسترسی داشته و آن را ثبت کرده، بیرون کشیده یا با استفاده از ماشین‌های اتوماتیکی^۵ به آسانی به پرداخت حواله‌ها و یا خالی کردن موجودی خود اقدام کنند. امروزه بانک‌ها، بانکداری لحظه‌ای^۶ را تعریف کرده‌اند.

- 1- e-Commerce
- 2- EFT
- 3- Electronic Banking
- 4- account
- 5- ATMG
- 6- On-line

کاربران به یک رایانه شخصی، یک مودم، یک مرورگر وب (مثلاً آخرین نسخه نرم افزار «ایترنت اکسپلورر»^۱ یا «نت اسکپ ناویگاتور مایکروسافت»^۲ یا یک سطح دسترسی اینترنتی^۳ و نرم افزار متناسب بانکداری الکترونیکی احتیاج دارند. با استفاده از بانکداری الکترونیکی، کاربران می توانند به حساب های شخصی خود دسترسی پیدا کرده، وجوه خود را منتقل کرده، صورتحساب ها را پرداخت کرده و از میزان موجودی خود مطلع شوند.

در دهه های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ شرکت ها شروع به استفاده از پیام های الکترونیکی جهت افزایش سرعت ارتباطات و کاهش مبادلات کاغذی در معاملات تجاری کردند. این کار باعث ایجاد مراحل تجاری استاندارد شده تحت عنوان Electronic Commerce Exchange شد.

امروزه با تلفیق دو فناوری «رابط کاربران به صورت گرافیکی»^۴ و "Internet" نوع جدیدی از تجارت الکترونیکی به وجود آمده است.

پیش بینی می شد تجارت اینترنتی رشد چشمگیری داشته باشد که سرانجام این نوع تجارت، فرم های جدید تجارت الکترونیکی را به خود اختصاص داد و پیشرفت اینترنت دلیلی برای پیشرفت سرسام آور تجارت اینترنتی شد.

تجارت اینترنتی

تجارت اینترنتی به فروشندگان امکان ایجاد سایت های مشخصی را می دهد که به وسیله آن فروشگاه های مجازی ایجاد کرده و در آن به نمایش کاتالوگ های مربوط به محصولات و خدمات ارایه شده توسط شرکت و تعیین انواع مختلف پرداخت ها پردازند.

تجارت اینترنتی هم معاملات B2B را که در آن مشتریان می توانند با استفاده از سطح دسترسی^۵ از قبل تأیید شده، خریدهایشان را درخواست کرده و هزینه آن را پردازند و هم معاملات B2C را که در آن مشتریان هزینه خریدهای خود را با استفاده از انواع مختلف پرداخت ها می پردازند، شامل می شود.

فروشنندگان در تجارت اینترنتی هم می توانند میزبان فروشگاه مجازی خود به صورت محلی^۶ باشند که این کار نیاز به سطح دسترسی اینترنتی دارد و هم می توانند این کار را با کمک ISP (ارایه دهندگان خدمات اینترنتی) انجام دهند.

در حالت اول فروشندگان می توانند کنترل فروشگاه های مجازی خود را با استفاده از نرم افزارهای کاربردی که روی فروشگاه مجازی محلی شان قرار دارد، انجام دهند. در حالت دوم فروشنده باید با سایت وب میزبان تماس برقرار کرده و سفارشات ... را از آن منتقل کنند.^۷ با این کار فروشنده می تواند از هزینه های اضافی و بالای اتصالات اینترنتی جلوگیری کرده و از زمان مورد نیاز جهت اداره فنی سایت وب خود بکاهد.

به تازگی راه حل های تجارت اینترنتی به طور سرسام آوری پرهزینه شده اند و این ناشی از تعداد زیاد مشتریانی است که درگیر نصب سایت های تجارت اینترنتی هستند.

آینده تجارت اینترنتی

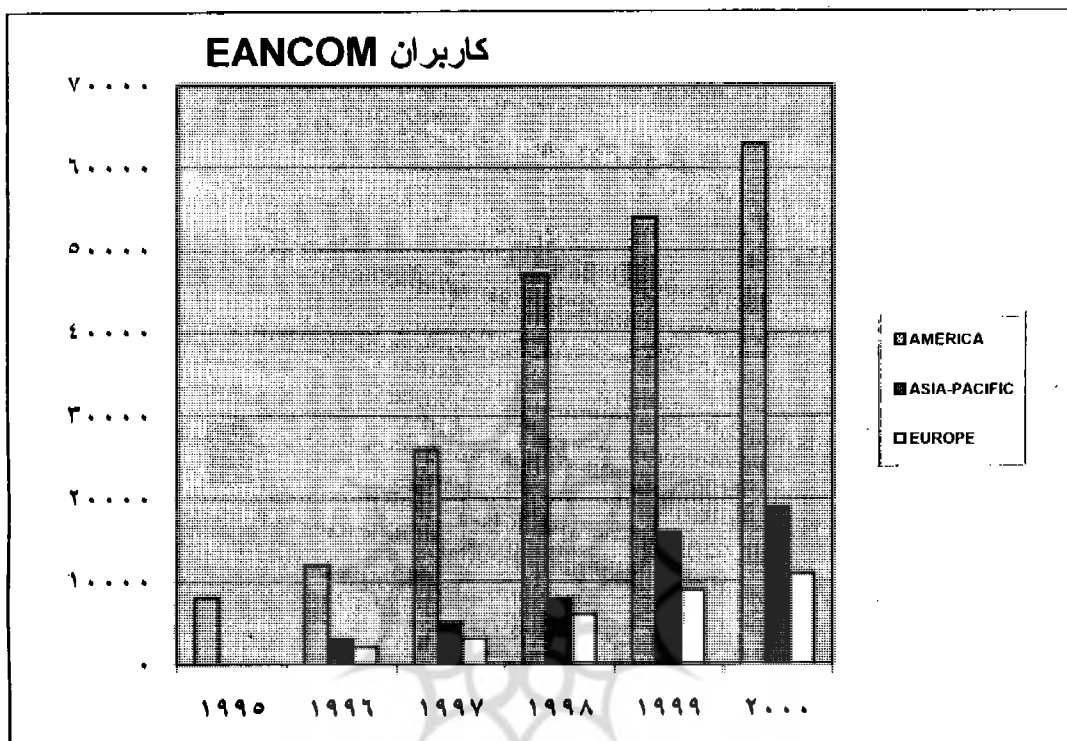
در پنج سال گذشته روند اصلی، قبول "WWW"^۸ به عنوان ابزاری برای تجارت بود که به طور قابل ملاحظه ای رشد پیدا کرد. اینترنت نیز فقط جهت کارهای ارتباطی یا ابزار اشاعه اطلاعات در نظر گرفته نشده است. امروزه تجارت

اینترنتی مبادله کالاها و ارایه خدمات را به صورت الکترونیکی بسیار آسان کرده و محدودیت های دست و پاگیر حمل، فروشگاه های سنتی و سفارشات طبقه بندی شده مرسوم را از بین می برد. این پیشرفت فناوری در اینترنت برای تجاری که می خواستند به یک بازار جهانی دست یابند، بسیار مناسب بود، زیرا این بازارها بسیار مناسب تر از بازارهای وابسته به محیط های جغرافیایی بودند و این باعث به وجود آمدن صنایع مهیج جدیدی که قبلاً به صورت On-line وجود نداشتند، مثل کنسرت ها، ویدیوهای مجازی و... شد. تجارت اینترنتی به سرعت رشد پیدا کرد و فناوری های اینترنتی رشد سرسام آوری را در فروشگاه های اینترنتی چه در فروش B2B و یا B2C باعث شد. شرکت «اینترنشال دیتا کورپوریشن»^۹ مبادلات اینترنتی در زمینه های تجاری تا پایان سال ۲۰۰۰ را ۹۵ میلیارد دلار پیش بینی کرده است. همچنین بر اساس گزارش «فورستر ری سرچ»^{۱۰} تجارت اینترنتی بر مبنای B2B تا سال ۲۰۰۲ به ۳۲۷ میلیارد دلار می رسد.

- 1- Internet Explorer
- 2- Netscape Navigator Microsoft
- 3- Internet account (dial-up)
- 4- Graphical User Interface
- 5- account
- 6- Locally
- 7- Download
- 8- World Wide Web
- 9- International Data Corporation
- 10- Forrester Research

مقایسه کاربران EANCOM در آمریکا، اروپا، آسیا و اقیانوسیه

بررسی مقایسه‌ای کاربران EANCOM در آمریکا، آسیا و اقیانوسیه و اروپا نشان می‌دهد که شمار کاربران در آمریکا از حدود ۸۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۵ به ۱۲۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۶ و سپس به حدود ۲۶۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۷ و ۴۸۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۸ افزایش یافته است. شمار کاربران آمریکایی در سال ۱۹۹۹ به بیش از ۵۴۰۰۰ کاربر و در سال ۲۰۰۰ به بیش از ۶۰۰۰۰ کاربر رسیده است.

آمارهای موجود در خصوص شمار کاربران EANCOM در آسیا - اقیانوسیه از حدود ۴۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۶ به ۶۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۷ و

سپس به ۸۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۸ افزایش یافت. شمار کاربران این منطقه در سال ۱۹۹۹ به بیش از ۱۶۰۰۰ کاربر و در سال ۲۰۰۰ به حدود ۲۰۰۰۰ کاربر افزایش داشت.

شمار کاربران EANCOM در اروپا از آمریکا و منطقه آسیا - اقیانوسیه کمتر و از رشد بطنی‌تر برخوردار بوده است. طبق آمار موجود شمار کاربران اروپایی از حدود ۳۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۶ به بیش از ۴۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۷ و سپس به ۷۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۸ افزایش یافت. شمار این کاربران در سال ۱۹۹۹ اندکی کمتر از ۱۰۰۰۰ کاربر و در سال ۲۰۰۰ اندکی بیش از ۱۰۰۰۰

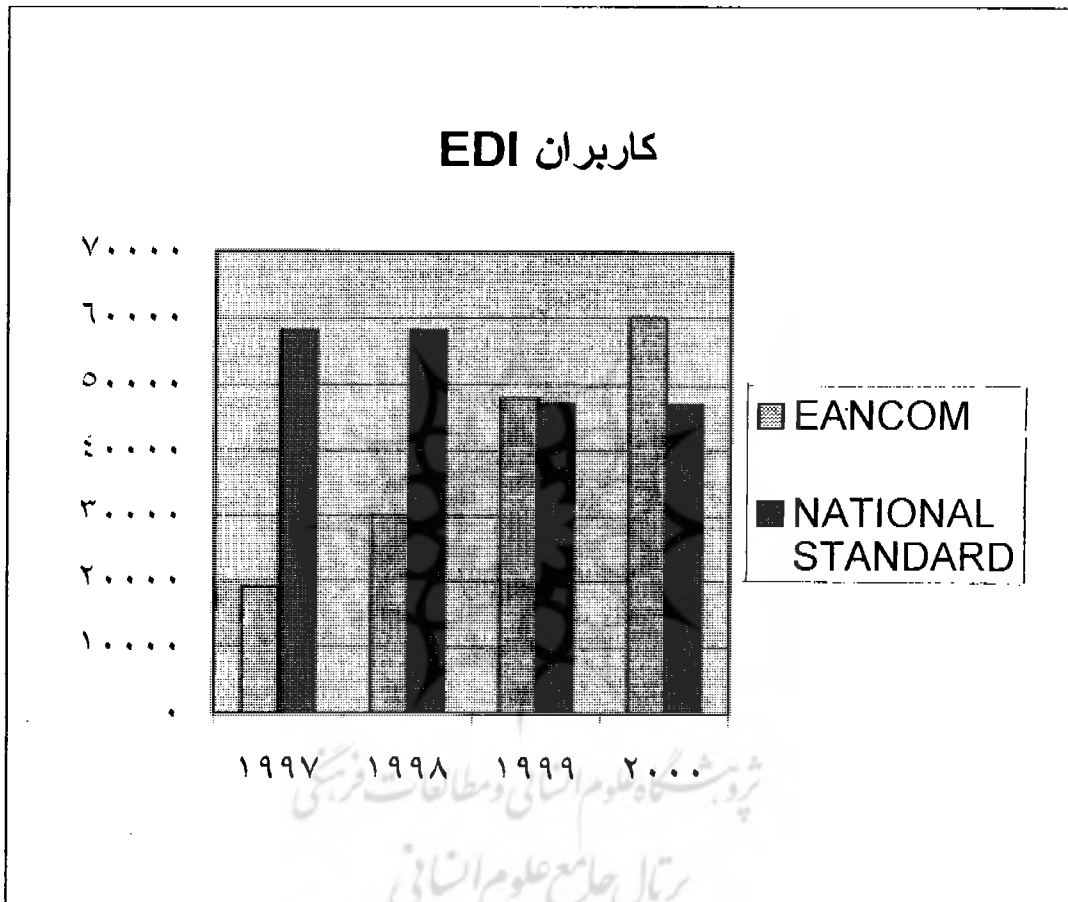
کاربر بود.

این اطلاعات در کتاب سال ۲۰۰۰ (Yearbook 2000) از کاربرانی که از EANCOM به عنوان استاندارد بین‌المللی در تبادل اطلاعات خود در سال‌های ۱۹۹۵-۲۰۰۰ استفاده می‌کردند، درج شده است.

بر اساس این اطلاعات در سال ۲۰۰۰ شمار کاربران EANCOM در آمریکا حدود ۶۰۰۰۰ کاربر، در آسیا - اقیانوسیه حدود ۲۰۰۰۰ کاربر و در اروپا حدود ۱۰۰۰۰ کاربر بوده است.

مقایسه کاربران EDI در جامعه EAN

استانداردهای ملی از حدود ۵۸۰۰۰۰ کاربر در سالهای ۱۹۹۷ و ۱۹۹۸ به اندکی بیش از ۴۶۰۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۹ و حدود ۴۶۰۰۰۰ کاربر در سال ۲۰۰۰ تقلیل یافته است.

نشان دهنده مقبولیت EANCOM به عنوان یک استاندارد جهانی است. بر اساس این آمارها، شمار استفاده کنندگان از EANCOM از کمتر از ۲۰۰۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۷ به ۳۰۰۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۸ و سپس به حدود ۴۸۰۰۰۰ کاربر در سال ۱۹۹۹ و ۶۰۰۰۰۰ کاربر در سال ۲۰۰۰ افزایش یافته است. اما شمار استفاده کنندگان از

بر اساس اطلاعات به دست آمده از کتاب سال ۲۰۰۰ (Yearbook 2000) شمار کاربرانی که در مبادله الکترونیکی داده ها (EDI) در سالهای ۱۹۹۷-۲۰۰۰ از استانداردهای ملی خود استفاده می کردند، کاهش یافته و در مقابل بر شمار کاربرانی که از استاندارد EANCOM به عنوان استاندارد برای تبادل الکترونیکی داده ها (EDI) استفاده می کردند، افزوده شده است که